

JULKAISUVAPAA 19.1.2011

Varhaisen vaiheen puuttuminen ei toteudu

Lähtökohtainen ongelma syömishäiriöiden hoidossa se, että läheskään kaikki eivät pääse hoidon piiriin. Perusterveydenhuollon keinot tunnistaa syömishäiriöön sairastuneet ovat puutteelliset. Painoindeksillä on edelleen liian suuri merkitys hoitoon pääsyn kriteerinä, vaikka valtaosa syömishäiriöistä ei näy mitenkään ulospäin. Erityisesti aikuisten sekä ylipainoisten, ahmimisella oireilevien syömishäiriöt jäävät tunnistamatta. Kokemusten mukaan, aikuisten syömishäiriöitä ei myöskään uskalleta ottaa puheeksi, vaikka oireilu olisi silminnähtävää.

Tunnistamiseen ja puheeksi ottamiseen liittyvien vaikeuksien lisäksi, haasteena varhaisen vaiheen interventiolle on matalan kynnyksen palvelujen puuttuminen. Syömishäiriötä hoidetaan joko perusterveydenhuollossa tai toisessa ääripäässä erikoissairaanhoidon keinoin. Kynnys erikoissairaanhoitoon lähettämiseksi on korkea, mutta toisaalta perusterveydenhuollon keinot hoitaa ovat usein riittämättömät.

- Tunnistamisessa ja avun saannissa on **vahvistettava anoreksiakeskeisyyden sijaan laajempaa näkemystä syömishäiriöistä**. Huomio pitää kiinnittää ensisijaisesti siihen, miten paljon syömishäiriö vaikuttaa sairastuneen arkipäivään ja toimintakykyyn. Vakavien fyysisten ja psyykkisten oireiden ilmaantumisen odottaminen on vastoin sitä tietoa, että varhainen puuttuminen parantaa syömishäiriöistä parantumisen ennustetta.
- Varhaisen vaiheen puuttumisen avuksi **tarvitaan matalan kynnyksen vuorovaikutuksellista, ei-diagnoosikeskeistä tukea. Ajatuksesta "milloin on pakko hoitaa" on siirryttävä ajatukseen "miten voin auttaa"**. Terveystieteiden ammattilaisilta kaivataan rohkeutta puhua asioista niiden oikeilla nimillä ja tarvittaessa ottaa enemmän vastuuta silloin, kun sairastunut ei itse ymmärrä tilansa vakavuutta.